

Sygn. akt VI RCa 18/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Niewiadomska

Sędziowie: SO Jolanta Piórkowska

SR del do SO Arkadiusz Rokicki (spr.)

protokolant: starszy sekretarz sądowy Sylwia Łastowska

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2017 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniej A. T.** reprezentowanej przez matkę S. T.

przeciwko **Ł. T.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji małoletniej powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 5 grudnia 2016 roku

sygn. akt III RC 391/16

oddala apelację.

Sygn. akt VI RCa 18/17

UZASADNIENIE

Małoletnia powódka A. T. reprezentowana przez matkę S. T. domagała się podwyższenia przysługujących jej alimentów z kwot po 400 zł miesięcznie do kwot po 800 zł miesięcznie oraz zasądzenia od strony przeciwnej kosztów procesu. Pozwany Ł. T., ustosunkowując się do roszczeń powódki, wniósł o oddalenie powództwa w całości. Domagał się również zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 05 grudnia 2016r. zasądził od pozwanego Ł. T. tytułem podwyższonych alimentów na rzecz małoletniej A. T. kwotę po 600 zł miesięcznie, płatną do rąk matki małoletniej powódki S. T. do 10-ego dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 01 stycznia 2017r. w miejsce alimentów w kwocie po 400 zł miesięcznie zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 11 września 2013 r. w sprawie VI RC 540/13, oddalił powództwo w pozostałej części, odstąpił od obciążania pozwanego kosztami sądowymi, koszty procesu między stronami wzajemnie zniósł oraz wyrokowi w części podwyższającej alimenty nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Sąd ten ustalił, iż małoletnia A. T., urodzona (...) jest córką pozwanego. Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 11 września 2013r. w sprawie VI RC 540/13 rozwiązał małżeństwo rodziców powódki. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią powierzył obojgu rodzicom, ustalając jej miejsce pobytu przy matce. Sąd ten zasądził również od pozwanego na rzecz małoletniej powódki alimenty w kwotach po 400 zł miesięcznie. Małoletnia uczy się obecnie w klasie (...) szkoły podstawowej. Osiąga bardzo dobre wyniki w nauce. Bierze udział w międzynarodowych wymianach uczniów w ramach programu E.. Uczęszcza ponadto na zajęcia ze śpiewu oraz Odysei Umysłu. Pobiera także korepetycje z języka polskiego, a jedna godzina zajęć w tygodniu kosztuje 40 zł. Małoletnia powódka mieszka z matką oraz jej partnerem w domu jednorodzinnym położonym w W.. Celem zamieszkania w powyższej nieruchomości przedstawicielka ustawowa powódki dokonała częściowego remontu, który finansował głównie jej partner. Roczne koszty zakupu opału wynoszą około 5.000 zł, wydatki na energię elektryczną - ponad 200 zł miesięcznie, dojazdy do O. małoletniej, matki i jej partnera - około 400 zł miesięcznie. Koszt karty miejskiej w O. kształtuje się na poziomie 40 zł miesięcznie. Małoletnia pozostaje pod kontrolą ginekologa i urologa. Obecnie często zapada na infekcje, bierze leki i specjalne środki higieniczne. Każda wizyta u ginekologa (średnio około 5 w roku) kosztuje ponad 100 zł. Matka powódki również leczy się na kamienicę nerkową, kamienie żółciowe w nerkach, wodonercza, nadwrażliwość jelit, a także psychiatrycznie. Podobnie jak w przypadku powódki większość wizyt u specjalistów odbywa się prywatnie, a nie w ramach ubezpieczenia w NFZ. Przedstawicielka ustawowa powódki pracuje na (...) w O. na stanowisku specjalisty w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy na czas nieokreślony i z tego tytułu pobiera wynagrodzenie w wysokości 2.481 zł netto. Spłaca pożyczkę w (...) Kasie (...), a także kończy spłatę pożyczki w wysokości 8.500 zł z ratą w wysokości 230 zł miesięcznie. Ponadto stara się podejmować dodatkowe zatrudnienie w ramach nadgodzin oraz niewykorzystywania urlopu. W roku 2015 osiągnęła przychód w wysokości 64.207 zł, zaś dochód w wysokości 59.903 zł; w roku 2014 były to odpowiednio kwoty 73.962 zł oraz 68.331 zł. Pozwany od 17 sierpnia 2014r. wynajmuje dwupokojowe mieszkanie na ul. (...) w O.. Czynsz najmu z opłatami za mieszkanie wynosi 1.000 zł miesięcznie. U pozwanego w ciągu tygodnia (średnio przez 3 dni) pomieszkuje jego partnerka, która na stałe mieszka w I.. W tym czasie dzielą się wydatkami związanymi głównie z wyżywieniem, a partnerka pomaga mu również finansowo. Pozwany zatrudniony jest w C. Banku Oddział w O. i zarabia 3.100 zł brutto (około 2.180 zł netto). W kwietniu otrzymał wyższe wynagrodzenie z uwagi na dodatek za pracę w nocy. Nie przysługuje mu prawo do 13 pensji, ale może liczyć na premię świąteczną. Świadczy również usługi na rzecz (...) w O. W miesiącach wrzesień – listopad 2016r. uzyskał ten sposób 384,95 zł netto. W roku 2014 pozwany zadeklarował przychody w wysokości 10.614 zł, a dochód w wysokości 9.287 zł; w roku 2015 były to odpowiednio kwoty 45.903 zł oraz 43.343 zł. Sąd I instancji ustalił także, że pozwany posiada bogate doświadczenie zawodowe – w przeszłości wielokrotnie zmieniał pracę. Nie posiada na utrzymaniu innych dzieci. Wykupuje na rzecz córki kartę benefit, która uprawnia do korzystania z różnych atrakcji sportowych. Jest właścicielem (...) letniego V. (...). Nie posiada innego majątku. Pozwany dołożył się do zakupionego powódce komputera, robił prezenty - kupił łyżworolki i inne drobniejsze. Utrzymuje z córką regularne kontakty – małoletnia jest u niego średnio około 6 dni w miesiącu, przez połowę wakacji letnich oraz połowę ferii zimowych. Pozwany przyjeżdża po córkę na kontakty po szkole i odwozi ją po ich zakończeniu do domu. W tym czasie stara się zapewniać małoletniej, organizować wyjazdy, zakupuje jej drobne prezenty.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, wydając wyrok z dnia 05 grudnia 2016r., za podstawę swojego rozstrzygnięcia przyjął przepisy art. 138 k.r.o. i art. 135 § 1 k.r.o. W ocenie Sądu I instancji w okresie od ostatnich ponad 3 lat doszło do zmian w sytuacji osobistej i materialnej stron, które uzasadniały zwiększenie należnych powódce alimentów. Przede wszystkim nastąpił wzrost usprawiedliwionych potrzeb małoletniej, związany z leczeniem jej licznych przypadłości zdrowotnych, w tym z leczeniem ginekologicznym i urologicznym. Niezależnie od powyższego znacznie wzrosły wydatki związane z edukacją małoletniej, która obecnie uczy się w (...) klasie szkoły podstawowej. Bierze udział w dodatkowych zajęciach i jest aktywna w szkole. Uczęszcza na zajęcia z Odysei Umysłu oraz na lekcje śpiewu. Małoletnia korzysta również z korepetycji. Wzrosły także wydatki związane z zaspokajaniem potrzeb żywieniowych oraz odzieżowych, gdyż znajduje się ona w fazie intensywnego wzrostu i rozwoju. Wzrosły wydatki na kosmetyki oraz zaspokajanie jej potrzeb towarzyskich i kulturalnych. W skład kosztów utrzymania powódki wchodzi również część wydatków związanych z utrzymaniem domu, w którym mieszka wspólnie z matką oraz jej partnerem. W ocenie Sądu Rejonowego możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego są na poziomie wyższym niż w czasie orzekania o

rozwodzie rodziców powódki. W tamtym czasie pracował jako telemarketer i zarabiał niespełna 1.000 zł netto oraz wynajmował stancję - pokój. Obecnie jego dochody są znacznie wyższe, albowiem jest w stanie pokryć koszty wynajmu mieszkania. Pozwany posiada stałe zatrudnienie i zarabia około 2.180 zł netto miesięcznie, a ponadto może liczyć na dodatkowy zarobek za pracę w godzinach nadliczbowych. Sąd I instancji uwzględnił przy tym bogate doświadczenie zawodowe pozwanego, jego liczne wcześniejsze formy aktywności zawodowej, uznając, że jest on w stanie znaleźć dodatkowe źródła dochodu, co zresztą obecnie czyni świadcząc usługi dla firmy (...). Oceniając sytuację materialną pozwanego Sąd ten uznał, że nie pozwala ona na uwzględnienie roszczeń powódki w całości. Ponosi obecnie znaczne wydatki na mieszkanie w wysokości 1.000 zł miesięcznie. Nadto spłaca zadłużenie jeszcze z czasów małżeństwa z matką powódki. Ponosi wydatki związane z utrzymaniem samochodu, który służy między innymi do utrzymywania kontaktów z córką. Ponadto, w ocenie Sądu I instancji, pozwany jest zaangażowany w wychowanie córki i z tego tytułu ponosi również znaczne wydatki. Podniesienie alimentów zgodnie z żądaniem powódki istotnie ograniczyłoby możliwości pozwanego w zakresie spędzania czasu z dzieckiem. W rezultacie, zdaniem Sądu I instancji, sytuacja materialna Ł. T. – choć znacznie lepsza niż we wrześniu 2013r. - pozwala jedynie na częściowe uwzględnienie żądań powódki. Sąd miał również na względzie fakt, iż obowiązek alimentacyjny obciąża oboje rodziców małoletniej. Biorąc pod uwagę jej wiek, stopień rozwoju uznano, iż jej matka nie może spełniać swojego obowiązku przyczyniania się do zaspokajania potrzeb powódki już tylko poprzez osobiste starania o wychowanie i rozwój dziecka. Sąd porównał również sytuację materialną rodziców powódki, uznając, że sytuacja jej matki jest lepsza od sytuacji pozwanego, albowiem osiąga ona wyższe dochody i jest w stanie spłacać swoje zobowiązania z czasów małżeństwa. W ocenie Sądu Rejonowego, alimenty powiększone do wysokości po 600 zł miesięcznie, w połączeniu z podobnym zaangażowaniem finansowym ze strony matki, pozwolą na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej. Mając na względzie, iż pozwany na bieżąco realizował obowiązek alimentacyjny oraz zbliżające się święta Bożego Narodzenia, podwyższono alimenty od stycznia 2017r. Dzięki takiemu zabiegowi pozwany będzie miał możliwość przeznaczenia większych środków na prezent dla córki. O kosztach sądowych rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, mając na względzie sytuację materialną pozwanego, który powinien skupić się na bieżącym realizowaniu swojego obowiązku alimentacyjnego. O pozostałych kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., biorąc pod uwagę w jakim zakresie każda ze stron wygrała sprawę.

Apelację od powyższego wyroku wniosła małoletnia powódka, która zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 133 § 1 k.r.o. w zw. z art. 135 § 1 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że:

a) sytuacja majątkowa pozwanego nie pozwala mu na łożenie na utrzymanie małoletniej powódki kwoty wyższej niż 600 zł, podczas gdy z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, że pozwany ma bardzo bogate doświadczenie zawodowe i wysokie kwalifikacje, a tym samym jego możliwości zarobkowe są dużo wyższe niż przyjął Sąd Rejonowy,

b) koszty utrzymania małoletniej powódki wynoszą 1.200 zł miesięcznie, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że koszty te kształtują się na poziomie ponad 1.500 zł miesięcznie;

2. błąd w ustaleniach faktycznych polegających na przyjęciu:

a) że pozwany wykupuje dodatkowo córce kartę benefit, podczas gdy z materiału dowodowego zabranego w sprawie wynika, iż koszty te ponoszone są przez powódkę,

b) że wydatki związane z utrzymaniem powódki powinny zostać rozłożone po równo między rodziców, podczas gdy obecnie to matka powódki, oprócz osobistych starań o wychowanie i rozwój córki, pokrywa wydatki związane z jej utrzymaniem w 60 %, zaś pozwany zaledwie w 40%,

c) daty początkowej płatności zasądzonych alimentów na dzień 01 stycznia 2017r.;

3. naruszenie przepisów postępowania, które miały wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 100 k.p.c. poprzez wzajemne zniesienie kosztów procesu między stronami.

Mając powyższe na względzie strona powodowa wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanego na rzecz małoletniej powódki z kwoty 600 zł do kwoty po 800 zł miesięcznie, oraz jednocześnie ustalenie daty początkowej płatności zasądzonych alimentów na dzień wniesienia pozwu, tj. 10 maja 2016r.;
2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

W uzasadnieniu apelacji wskazano, że Sąd I instancji podwyższając kwotę należnych małoletniej powódce alimentów o 200 zł naruszył przepisy art. 133 § 1 k.r.o., art. 135 § 1 k.r.o. i art. 138 k.r.o. Pozwany ma bardzo bogate doświadczenie zawodowe i wysokie kwalifikacje. W związku z tym powinien podjąć działania zmierzające do znalezienia pracy, za którą otrzymywałby wyższe wynagrodzenie. Strona powodowa zakwestionowała wiarygodność jego zeznania podatkowego za 2014r. Podniosła również, że koszt ubezpieczenia samochodu wynosi 50,75 zł miesięcznie, a wydatki w postaci abonamentu za telefon komórkowy i Internet są bardzo wysokie. Ponadto w kosztach utrzymania mieszkania powinna partycypować również partnerka pozwanego. Sąd I instancji nie wskazał także którym dowodom związanym z kosztami utrzymania małoletniej nie dał wiary. Jak wynika z przedstawionego przez powódkę zestawienia koszt jej utrzymania oscyluje w granicach 1.500 zł. Autor apelacji zarzucił również, że nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem Sądu I instancji, iż uzasadnione i sprawiedliwe jest rozłożenie wydatków związanych z utrzymaniem małoletniej po równo pomiędzy jej rodziców, albowiem pozwany zajmuje się swoją córką zaledwie 6 dni w miesiącu. Ponadto, ustalając kwotę alimentów, błędnie wziął pod uwagę wysokość zobowiązań pozwanego w postaci niespłaconego kredytu z czasów, kiedy rodzice małoletniej pozostawali w związku małżeńskim. Zgodnie z zawartym przez nich porozumieniem do spłacenia mają zobowiązania w równej wysokości. Matka małoletniej powódki czyniła starania o spłatę przypadających na nią kredytów podejmując dodatkowe zatrudnienie. Ponadto Sąd ten błędnie przyjął, że pozwany wykupuje na rzecz córki kartę benefit, która uprawnia do korzystania z różnych atrakcji sportowych. Odnosząc się do przyjęcia przez Sąd Rejonowy daty początkowej płatności zasądzonych alimentów na dzień 01 stycznia 2017r., w uzasadnieniu apelacji podniesiono, iż niezaspokojone usprawiedliwione potrzeby dziecka istniały już w chwili składnia pozwu. W zakresie zarzutu dotyczącego kosztów procesu wskazano, że strona powodowa wygrała sprawę w 50%. Jednocześnie powódka reprezentowana była przez profesjonalnego pełnomocnika, którego minimalne wynagrodzenie, biorąc pod uwagę wartość przedmiotu sporu, wynosi 1.200 zł. Tym samym Sąd Rejonowy powinien zasądzić na jej rzecz 600 zł. Natomiast wzajemne zniesienie kosztów ma miejsce wtedy, gdy po ich rozliczeniu, stosownie do wyniku sprawy, okaże się, że przypadające na każdą ze stron koszty odpowiadają w przybliżeniu kwotom, które zostały w rzeczywistości przez nie wydatkowane.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powódki nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd I instancji ustalił wszystkie istotne fakty i wyciągnął z nich logiczne wnioski, a ustalenia te i wnioski Sąd Okręgowy przyjął jako własne. Sąd ten prawidłowo przyjął, iż podstawę rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowią przepisy art. 138 k.r.o. i art. 135 § 1 k.r.o.

Sąd I instancji trafnie ustalił, że w okresie ostatnich ponad 3 lat doszło do zmian w sytuacji osobistej i materialnej stron, które uzasadniały zwiększenie należnych powódce alimentów do kwoty po 600 zł miesięcznie. W tym czasie nastąpił wzrost usprawiedliwionych potrzeb małoletniej A. T., związanych z leczeniem jej licznych przypadłości zdrowotnych oraz edukacją. Wzrosły także wydatki związane z zaspokajaniem potrzeb żywieniowych oraz odzieżowych powódki, gdyż znajduje się ona w fazie intensywnego wzrostu i rozwoju. Podzielić również należało stanowisko Sądu I instancji, że od czasu orzeczenia rozvodu rodziców małoletniej powódki wzrosły możliwości zarobkowe jej ojca. Uprzednio

pozwany pracował jako telemarketer i zarabiał niespełna 1.000 zł netto, zaś obecnie jego dochody są znacznie wyższe i wynoszą około 2.180 zł netto miesięcznie. Ponadto może liczyć na dodatkowy zarobek za pracę w godzinach nadliczbowych. Obecnie świadczy także usługi dla firmy (...) i z tego tytułu uzyskuje dodatkowe dochody. W świetle całokształtu okoliczności niniejszej sprawy uznać należało, że strona powodowa nie wykazała, aby doszło do takich zmian okoliczności, które uzasadniałyby podwyższenie alimentów do kwoty po 800 zł miesięcznie. Alimenty w dotychczasowej wysokości ustalone zostały na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Olszynie z dnia 11 września 2013r. w sprawie VI RC 540/13. W ocenie Sądu II instancji, od czasu zamknięcia rozprawy w powyższym postępowaniu nie pojawiły okoliczności uzasadniające podwyższenie alimentów o 100%. Wprawdzie pozwany osiąga obecnie wyższe dochody, ale zwiększeniu uległy także jego koszty utrzymania, w tym związane z zaspokajaniem potrzeb mieszkaniowych. Wbrew zarzutom zawartym w apelacji, Sąd Rejonowy uwzględnił dotychczasowe doświadczenie zawodowe ojca małoletniej. Niezależnie od tego zauważyć należy, że w tym zakresie, od czasu ustalenia jego obowiązku alimentacyjnego w dotychczasowej wysokości, nie doszło do istotnych zmian okoliczności, albowiem zbliżone możliwości prezentował już w czasie orzekania rozvodu. Trafnie wskazał Sąd I instancji, że pozwany jest zaangażowany w wychowanie córki i z tego tytułu ponosi również znaczne wydatki. Podniesienie alimentów zgodnie z żądaniem powódki istotnie ograniczyłoby jego możliwości w zakresie spędzania czasu z dzieckiem. Wbrew zarzutom zawartym w uzasadnieniu apelacji, małoletnia przebywa w miejscu zamieszkania ojca w większym wymiarze aniżeli 6 dni w miesiącu. Oprócz kontaktów w weekendy spędza u ojca także tydzień ferii zimowych i miesiąc wakacji. Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd Okręgowy uznał, że ustalone w zaskarżonym wyroku alimenty w wysokości po 600 zł miesięcznie są adekwatne zarówno do możliwości zarobkowych zobowiązanego jak i potrzeb małoletniej powódki. Nawet stwierdzenie, że koszty zakupu karty benefit obciążają matkę małoletniej nie mogło skutkować odmiennymi ustaleniami. Podzielając stanowisko Sądu I instancji co do wysokości należnych małoletniej powódce alimentów, Sąd Okręgowy miał na uwadze, że obowiązek alimentacyjny spoczywa również na jej matce z tym zastrzeżeniem, że jest on przez nią również realizowany poprzez osobiste starania o utrzymanie i wychowanie dziecka (art. 135 § 2 k.r.o.). W związku z tym, że podwyższona kwota alimentów w wysokości 600 zł miesięcznie pokrywa w znacznym stopniu koszty utrzymania małoletniej, w pozostałym zakresie powinny obciążać jej matkę, która posiada znaczne możliwości zarobkowe.

Brak było podstaw do uwzględnienia żądania zawartego w apelacji odnośnie podwyższenia alimentów od dnia wytoczenia powództwa. Trafnie przyjął Sąd I instancji, iż skoro pozwany na bieżąco realizował obowiązek alimentacyjny, termin ten powinien być ustalony na dzień 01 stycznia 2017r.

Sąd Okręgowy uznał także za prawidłowe rozstrzygnięcie w zakresie kosztów procesu. Prawidłowo zostały one wzajemnie zniesione na mocy art. 100 k.p.c. z uwagi na zakres, w którym żądania stron zostały uwzględnione. Powództwo małoletniej powódki co do wysokości należnych jej alimentów zostało wprawdzie uwzględnione w 50 %, ale oddalono wniosek o podwyższenie alimentów o dnia wtoczenia powództwa. Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności oraz charakter sprawy, która nie wymagała dokonywania skomplikowanych ustaleń faktycznych oraz prawnych, rozstrzygnięcie z zakresie kosztów procesu uznać należało za prawidłowe.

Uznając zatem, że apelacja nie ma uzasadnionych podstaw, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Okręgowy ją oddalił.